
نگاهی به تاریخ جراحی کودکان ایران - جهان

تألیف:

دکتر هوشنگ پورنگ

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

ویراستاران:

دکتر هوشنگ پورنگ

دکتر فتح الله روشن ضمیر

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

باهمکاری:

انجمن جراحان کودکان ایران

سرشناسه	پورنگ، هوشنگ، ۱۳۳۴ -
عنوان و نام پدیدآور	نگاهی به تاریخ جراحی کودکان: ایران - جهان تألیف هوشنگ پورنگ؛ ویراستاران هوشنگ پورنگ، فتح‌الله روشن ضمیر؛ با همکاری انجمن جراحان کودکان ایران.
مشخصات نشر	تهران: رویان پژوه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۶۰ ص: مصور.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۸-۸۵۲-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	کودکان - جراحی - تاریخ
موضوع	Children - Surgery - History
شناسه افزوده	روشن ضمیر، فتح‌الله، ۱۳۳۴ - ویراستار
شناسه افزوده	انجمن جراحان کودکان ایران
رده بندی کنگره	RD۱۳۷
رده بندی دیویی	۶۱۷/۹۸
شماره کتابشناسی ملی	۷۶۰۹۶۳۹

نگاهی به تاریخ جراحی کودکان ایران - جهان

تألیف: دکتر هوشنگ پورنگ
ویراستاران: دکتر هوشنگ پورنگ، دکتر فتح‌الله روشن ضمیر

ناشر: رویان پژوه
نوبت چاپ: اول - ۴۰۰
صفحه آرا: مصطفی ابدان
چاپ و صحافی: رویان پژوه
قطع و تعداد صفحات: وزیری - ۲۶۰
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
بها: ۱۴۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۸-۸۵۲-۷

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به مولف و ناشر است برداشت و خلاصه‌برداری با ذکر منبع بلامانع است.

دفتر نشر و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و منیری جاوید (روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران)

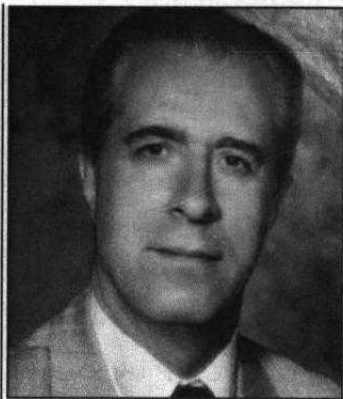
تلفن: ۶۶۴۸۶۳۷۳ - ۶۶۹۷۰۷۴۰

ساختمان کتاب‌های چیبی، طبقه سوم

www. RPub. ir

۹.....	درباره نویسنده.....
۱۷.....	پیشگفتار استاد.....
۲۱.....	پیشگفتار استاد.....
۲۲.....	پیشگفتار استاد فرهیخته جناب آقای دکتر عبدالحمید حسابی برای چاپ دوم کتاب.....
۲۵.....	پیشگفتار استاد.....
۲۷.....	پیشگفتار نویسنده.....
۳۱.....	سرگذشت جراحی کودکان ایران.....
۳۱.....	فصل ۱: نگاهی کوتاه به طب ایران و جهان اسلام.....
۴۸.....	جراحی کودکان قبل از شروع آموزش آکادمیک (قبل از ۱۳۵۰).....
۵۰.....	آغاز رسمی جراحی کودکان در ایران (دهه ۱۳۵۰).....
۵۵.....	سیر تحول جراحی کودکان پس از تأیید آموزشی از وزارت علوم ایران (بعد از دهه ۱۳۵۰).....
۵۹.....	فصل ۲: تولد انجمن جراحان کودکان ایران.....
۶۴.....	اعضای هیات ممتحنه دانشنامه فوق تخصصی جراحی کودکان.....
۷۵.....	فصل ۳: معرفی آثار.....
۷۵.....	بعضی آثار استادان جراحی کودکان ایران.....
۸۵.....	فصل ۴: پیشکسوتان جراحی کودکان در ایران.....
۸۸.....	یادآوری مهم.....
۹۵.....	فصل ۵: آشنایی با برخی از مراکز پزشکی کشور که دارای بخش‌های جراحی کودکان می‌باشند.....
۹۶.....	بیمارستان کودکان بهرامی.....
۱۰۲.....	استادان جراحی کودکان بیمارستان بهرامی.....
۱۰۷.....	استادان بیهوشی بیمارستان بهرامی.....
۱۰۹.....	بیمارستان مرکز طبی کودکان.....
۱۱۷.....	بیمارستان کودکان مفید.....
۱۲۴.....	بیمارستان کودکان حضرت علی اصغر ^(ع)

بیمارستان کودکان تبریز.....	۱۳۱
راه اندازی بخش های جراحی نوزادان و کودکان در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.....	۱۳۸
بخش جراحی کودکان دانشگاه علوم پزشکی شیراز.....	۱۴۲
جراحی نوزادان و کودکان دانشگاه علوم پزشکی مشهد.....	۱۴۸
بیمارستان کودکان سرور (دکتر شیخ).....	۱۵۰
جراحی کودکان و نوزادان در دانشگاه آزاد اسلامی - واحد مشهد.....	۱۶۳
بیمارستان کودکان بوعلی سینای ساری.....	۱۶۶
بیمارستان کودکان امیرکلا - بابل.....	۱۶۸
بیمارستان کودکان قدس استان قزوین.....	۱۷۰
تاریخچه جراحی کودکان در استان گیلان.....	۱۷۳
جراحی کودکان یزد.....	۱۷۶
فصل ۶: پیشینه جراحی کودکان در دنیا.....	۱۷۹
فصل ۷: سرگذشت جراحی کودکان در جهان.....	۱۸۵
جراحی کودکان در امریکا.....	۱۸۵
جراحی کودکان در کانادا.....	۱۹۸
جراحی کودکان در انگلستان.....	۲۰۰
جراحی کودکان در آلمان و کشورهای آلمانی زبان.....	۲۰۶
جراحی کودکان در فرانسه.....	۲۱۱
جراحی کودکان در روسیه.....	۲۱۵
جراحی کودکان در ترکیه.....	۲۱۷
جراحی کودکان در مصر.....	۲۱۹
جراحی کودکان در آفریقای جنوبی.....	۲۲۰
جراحی کودکان در برزیل.....	۲۲۳
جراحی کودکان در آسیا (ژاپن، ...).....	۲۲۵
جراحی کودکان در هندوستان (۲۰۰۹-۱۹۶۵).....	۲۲۷
جراحی کودکان در پاکستان.....	۲۳۱
جراحی کودکان در چین.....	۲۳۴
جراحی کودکان در استرالیا.....	۲۳۸

پیشگفتار استاد

پروفسور ولی اله محرابی

نظرم درباره کتاب نگاهی به تاریخ جراحی کودکان ایران و جهان به قلم دکتر هوشنگ پورنگ را چنین شروع می‌کنم:

دکتر پورنگ کیست؟ ابتدای ادیب، دلسوز، زحمت کش، پژوهش گر تاریخ جراحی کودکان مکتب پورنگ تنها جراح کودکان ایران است که به راستی عاشق متعصب به این رشته می‌باشد، او از اولین گروه افرادی است که پس از پایان جراحی عمومی در دانشگاه تهران با عزمی راسخ برای آموختن جراحی کودکان به بیمارستان بهرامی و سپس بیمارستان امیر کبیر آمد و این رشته جراحی را تماماً در مکتب استاد خویش دکتر محرابی به پایان رسانده و در کنار وی تا آخر به کار پرداخت ولی از همان آغاز در قلم فرسایی لیاقت خود را نشان داد، علاقمند به نوشتن بوده و با اینجانب در نشر مقالات سهیم بوده و تمایل ویژه به نگارش و تالیف کتاب داشت، ایشان پس از نگارش و چاپ تاریخ مصور پزشکی جهان که حاصل زحمات سی ساله بود انگیزهای پیدا کرد که بفکر تالیف تاریخ جراحی کودکان در ایران و جهان بیافتد و چنین اتفاقی افتاد. من چاپ قبلی کتاب را چند بار مطالعه کردم، کتابی است ارزشمند و بی نظیر در تاریخ طب ایران، این کتاب ضمن اینکه

بسیار عالیست نکات ضعف و انتقادی هم دارد به خصوص در بعضی جاها اشاره به افراد و استادانی شده است که هیچ سنخیت با جراحی کودکان ندارند و نداشتند پزشکان ارزشمندی بوده و هستند البته در رشته خود، اگر فردی یک ختنه‌ای کرده نمی‌توان او را جراح کودکان دانست، در این کتاب افرادی به عنوان پیشگام جراحی کودکان معرفی شده‌اند که جایگاهی در این رشته ندارند و این کار حرکتی است کمی غیر منصفانه. سالیان سال این افراد به اقرار خویش اهداف اقتصادی را بر علم ترجیح دادند و حتی امروز هم چنین افرادی در جامعه ما حی و حاضرند. دکتر پورنگ کسی است که پا به پای اینجانب در رشد و پرورش نهال جراحی کودکان کوشیده است یعنی روح آکادمیک جراحی کودکان در ایشان بوده و هست ولی بعضی از همکاران اخیر این چنین نبوده تا سالیان دراز حتی آمادگی قبول دستیار برای آموزش جراحی کودکان نداشته و معتقد بودند که دست زیاد می‌شود و حتی در این مورد چوب لای چرخ هم می‌گذاشتند در حالیکه در این کتاب به عنوان استادان جراحی کودکان معرفی شده‌اند. بنا و بنیانگزاری جراحی کودکان از آنجائی شروع می‌شود که قدم اول در راه آکا دمیک شدن این رشته برداشته شده است و این سهم اساسا متعلق به دانشگاه تهران است و بیمارستان بهرامی طلا به دار این اقدام فرخنده در ایران است چون اولین بخش رسمی جراحی کودکان در آبان ماه اوایل دهه ۱۳۵۰ با حضور مسئولین سیاسی، دانشگاهی وقت دانشگاه تهران در یک بیمارستان کودکان (Children Hospital) افتتاح شد. آن موقعی که برای اولین بار به تنهایی برای طرح سوال و پذیرش دستیار برای جراحی کودکان به وزارت علوم دعوت شده بودم چنان آرامش و رضایت خاطر داشتم که وصف ناشدنی بود چون پس از نزدیک به ده سال مجادله و چالش با مخالفین این رشته موفق شده بودم به وزارت علوم آن زمان بقبولانم که جراحی کودکان دنیای دیگری است و رای جراحی‌های دیگر و چنین بود که نوزاد جراحی کودکان پا به دنیای ایران گذاشت و کرسی این رشته فوق تخصصی با تلاش دکتر ولی‌اله محرابی پس از تصویب اولین بار در سال ۱۳۵۹ در بیمارستان بهرامی وابسته به دانشگاه تهران استقرار یافت.

پس از تصویب رشته و تأیید دوره سه ساله آموزش با آزمون کتبی، شفاهی و عملی (عمل جراحی) باز این همکاران دست از مخالفت برنداشته دو سال آموزش را کافی دانستند و مراتب اعتراض خود را کتبا به وزارتخانه مربوطه اعلام داشتند در حالیکه برنامه آموزشی سه ساله جراحی کودکان با فلوشیپی جداگانه جراحی قلب کودکان، اورتوپدی، ارولوژی، مغز و اعصاب و ترمیمی کودکان مورد تصویب وزارتخانه قرار گرفته بود و این امر خوشایند این همکاران نبود ولی بتدریج تمام موانع از سر راه برداشته شد و فقط افراد صدیق جراحی کودکان که به شمار انگشتان دست بودند نه تنها سکان جراحی کودکان را به دست گرفتند بلکه بنیانگذار تشکیلات جامعه جراحان ایران هم شدند و بیش از شانزده سال مدیریت آنرا هم در دست داشتند و جراحی کودکان در بین جامعه علمی ایران نیز صاحب جایگاه شده یعنی به عنوان یک رشته تازه شناخته شد. اما نقد از کتاب تاریخ جراحی کودکان ماندگار و قضاوت از آن می‌ماند به عهده شما خوانندگان ولی جراحی کودکان به آن جراحی‌ای گفته می‌شود که علاوه بر جراحی کودکان و نوزادان جنین را هم در

بر بگیرد و این هدف و ایده‌ای بود که اولین بار دکتر ولی‌اله محرابی در سال ۱۹۷۴ در شهر دورتمند آلمان در کنگره جراحی کودکان بیان داشته است که پس از ۴۶ سال اینک به بار نشسته است یعنی امروزه ما وارد دنیای جراحی‌های با تهاجم کم، رباتیک، مهندسی بافتی، سلول‌های بنیادی در جنین، نوزادان و کودکان شده ایم و این کارها نمی‌شد الا با پایمردی عاشقان رشته جراحی کودکان اما در ایران استاد دکتر پورنگ به عهده گرفتند تا آخر با صداقت و بردباری راستین خویش تمام وظایفش را در مورد جراحی کودکان و ماندگار کردن نام و جایگاه جراحانی که علمدار این راه دشوار بودند را در جامعه نخبه کش ما به انجام برساند که حتما چنین خواهد شد و از نقد گزنده من هم دلگیر نشود، چون هدفم آگاه کردن نسل جوان رشته جراحی کودکان بود که پرچمدار این رشته خواهند بود.

پروفسور ولی‌اله محرابی

استاد دانشگاه تهران - بنیانگذار جراحی کودکان در ایران

بیستم شهریور ماه ۱۳۹۹ - تهران

www.ketab.ir